

Вих. № 302 від 29 березня 2022 року

Членам Комітету Верховної Ради України з
питань правової політики

Членам Комітету Верховної Ради України з
питань Регламенту, депутатської етики та
організації роботи

**Щодо Проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України
(щодо права народного депутата України перебувати на військовій службі за контрактом у складі
Збройних Сил України, Сил територіальної оборони Збройних Сил України та добровольчих
формувань територіальних громад у період дії воєнного стану) (реєстр. № 7187 від 21.03.2022)**

Шановні колеги!

Перш за все, дозвольте від імені Асоціації правників України висловити Вам повагу та звернутись до Вас з приводу наступного.

Експерти Комітету АПУ з конституційного права, адміністративного права та прав людини проаналізували проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо права народного депутата України перебувати на військовій службі за контрактом у складі Збройних Сил України, Сил територіальної оборони, Збройних Сил України та добровольчих формувань територіальних громад у період дії воєнного стану) та дійшли до наступних висновків.

У пояснювальній записці до законопроекту виділяється його наступна мета - зміцнення правових умов для захисту державного суверенітету та територіальної цілісності України.

Водночас така мета дещо входить у протиріччя із положеннями самого законопроекту, а саме в тому, що надання можливості народному депутату бути прийнятим на військову службу за контрактом на період дії воєнного стану фактично призводить до ризику зупинення діяльності єдиного законодавчого органу України.

Поважаючи рішучі настрої народних депутатів України, направлені на здійснення активної участі у відбитті російської збройної агресії, не слід забувати і про те, що Верховна Рада України наділена рядом важливих повноважень, визначених ст. 85 Конституції України, які іншому органу передаватися не можуть, зокрема:

- прийняття законів;
- призначення за поданням Президента України Прем'єр-міністра України, Міністра оборони України, Міністра закордонних справ України, призначення за поданням Прем'єр-міністра України інших членів Кабінету Міністрів України, Голови Антимонопольного комітету України, Голови Державного комітету телебачення і радіомовлення України, Голови Фонду державного майна України, звільнення зазначених осіб з посад, вирішення питання про відставку Прем'єр-міністра України, членів Кабінету Міністрів України;

- затвердження указів про введення воєнного чи надзвичайного стану в Україні або в окремих її місцевостях, про загальну або часткову мобілізацію;

Крім того, відповідно до ст. 92 Конституції України, виключно законами визначаються:

- права і свободи людини і громадянина, гарантії цих прав і свобод; основні обов'язки громадянина;
- судоустрій, судочинство, статус суддів; засади судової експертизи; організація і діяльність прокуратури, нотаріату, органів досудового розслідування, органів і установ виконання покарань
- правовий режим воєнного стану.

Відповідно до ст. 91 Конституції України Верховна Рада України приймає закони, постанови та інші акти більшістю від її конституційного складу, крім випадків, передбачених цією Конституцією. Згідно з ч. 2 ст. 82 Конституції України Верховна Рада України є повноважною за умови обрання не менш як двох третин від її конституційного складу. Таким чином, можливість парламенту реалізовувати законодавчу функцію безпосередньо залежить від його кількісного складу.

Окремо варто звернути увагу на те, що в умовах воєнного стану вибори не проводяться. А отже, якщо депутатів, обраних від партій за списком, ще можна буде замінити, то депутатів, обраних за мажоритарною системою – ні. До речі, в цьому контексті, черговий раз підкреслюється подальша необхідність переходу від змішаної виборчої системи до повністю пропорційної.

Тож, з урахуванням вказаного, а також враховуючи те, що військова служба за контрактом стане підставою для відсутності народного депутата на пленарних засіданнях, створюється загроза паралізації функціонування парламенту та прийняття ним відповідних рішень.

А отже, саме з метою забезпечення захисту державного суверенітету та територіальної цілісності України, не можна допустити того, щоб Верховна Рада України перестала бути повноважною.

Таким чином, Комітет АПУ з конституційного права, адміністративного права та прав людини закликає не приймати даний законопроект в цілому.

З повагою
Президентка АПУ

Анна Огречук